

Korpusy mluveného jazyka slovem doktorky Marie Kopřivové, odborníka na mluvené korpusy

Datum konání: 12. 3. 2021

Místo konání: Microsoft Teams

Název přednášky: Mluvené korpusy

Přednášející: PhDr. Mgr. Marie Kopřivová, Ph.D.

Počet účastníků: 29

Zpracovali: Šurda Daniel

Jazykové korpusy jsou neodmyslitelnou oporou lingvistů ve výzkumu jazyka. Zobrazují jazykové jevy v jejich přirozeném kontextu, a umožňují tak vytvářet na reálných datech podložený jazykový výzkum v rozsahu, který byl dříve nemyslitelný (Kovářiková, 2021). K takovým účelům bývají použity zejména psané korpusy (zpravidla rozsáhlé), přičemž ani ty mluvené nejsou žádnou výjimkou. Mluvené korpusy slouží k různým účelům a jejich výhodou je, že zahrnují vzorky přirozené řeči. Právě mluveným korpusům byla věnována přednáška doktorky Marie Kopřivové, která se uskutečnila 12. března 2021 od 13.00 hod. prostřednictvím platformy Microsoft Teams v rámci předmětu PLIN023 Odborná přednáška a exkurze II na Masarykově univerzitě.

PhDr. Mgr. Marie Kopřivová, Ph.D. (*1972) vystudovala češtinu a historii na Masarykově univerzitě v Brně, doktorské studium korpusové lingvistiky absolvovala na Univerzitě Karlově v Praze. Pracuje v sekci mluvených korpusů v Ústavu Českého národního korpusu FF UK. Odborně se věnuje především české frazeologii, frazeografii a korpusovému zpracování mluveného jazyka; v těchto oblastech vede speciální kurzy na FF UK. Dále se zabývá lexikologií a korpusovou lingvistikou (Nedělej Zagorku!, 2020).

Na úplném začátku přednášky doktorka Kopřivová v krátkosti přednesla obecné informace o korpusech mluveného jazyka, seznámila posluchače o důvodech vzniku těchto korpusů a uvedla několik příkladů cizojazyčných mluvených korpusů. Dále se

paní doktorka věnovala korpusům mluvené češtiny, a to zvláště o prvním z těchto korpusů, kterým je Pražský mluvený korpus, jenž zachycuje autentickou mluvenou češtinu, hlavně obecnou a tematicky nespécializovanou, resp. neomezovanou, z oblasti Prahy a jejího okolí (Cvrček, 2018). Následně ve stručnosti vyprávěla také o dalších korpusech mluvené češtiny vzniklých v rámci projektu Český národní korpus. Později však doktorka Kopřivová věnovala některým z nich větší pozornost a detailněji popsala korpus ORAL, představující korpus transkriptů nahrávek převážně neformálních rozhovorů rodilých mluvčích češtiny z celého území ČR (Cvrček, 2019), a později také korpusy s dvouúrovňovou transkripcí: ORTOFON a DIALEKT.

Ke konci paní doktorka popsala ukázkou z transkripčního programu ELAN a na závěr své posluchače provedla několika příklady z korpusů přímo v korpusovém manažeru KonText, po kterých následoval prostor pro dotazy. Pro získání zpětné vazby byla posluchačům nasdílena webová aplikace Mentimeter, kde mohli v krátkosti popsat, co pro ně bylo užitečné. Podle příspěvků by se dalo říci, že přednáška byla informačně hodnotná a že si z ní posluchači mohli jistě co odnést. Osobně bych přednášku ohodnotil stejně tak. Rád jsem se dozvěděl něco o vývoji mluvených korpusů, a také o cizojazyčných mluvených korpusech, se kterými jsem se seznámil poprvé.

Obrázek č. 1: PhDr. Mgr. Marie Kopřivová, Ph.D.

Zdroj: <https://is.muni.cz/>

Zdroje:

CVRČEK, Václav, 2018. Pražský mluvený korpus [online]. Poslední aktualizace 13. 8. 2018 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z <https://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:pmk>

CVRČEK, Václav, 2019. Pražský mluvený korpus [online]. Poslední aktualizace 11. 9. 2019 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z <https://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:oral>

KOVÁŘÍKOVÁ, Dominika, 2021. Korpus [online]. Poslední aktualizace 18. 2. 2021 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z <https://wiki.korpus.cz/doku.php/pojmy:korpus>

Nedělej Zagorku! [online]. Praha: ČESKÁ CENTRA, Publikováno 9. 10. 2020 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z <https://www.czechcentres.cz/blog/2020/10/nedelej-zagorku>